

„Soča“ izhaja vsak petek in velja do pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4,40
Pol leta . . . . . „ 2,20
Četrt leta . . . . . „ 1,10

Pri označilih in tako tudi pri „poslanikah“ se plačuje za navadno trislopnostno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobijo po 8 kr. v tobakarnicah v Gorici, blizu „treh kron“, na stari ulici in v nunski ulici ter v Trstu, via Catterina, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travnika 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4 II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožljivim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravištvu.

Uvodni članek

je lepo brati, ako je lepo pisan, ali pisati ga, je včasih jako težavno. Zdaj bi bilo primerno, pisati o našem položaju po šestletnem Taaffejevem ministrovnanju, ker se bližajo volitve v državni zbor. Ako hočemo resnico govoriti, moramo reči, da Slovenci nismo na narodnem polju pod Taaffejevo vlado čisto nič pridobili razen onih malih mrvic, ki so bile dane Kranjcem, da molčijo. V mnogih ozirih smo Slovenci pod Taaffejevo vlado na slabšem nego smo bili pod prejšnjimi liberalnimi vladami. To velja posebno glede Primorskega in Koroškega, večinom tudi Štajerskega. Ako hočemo pa bolj natanko to stvar razpravljati, bomo najbrže zaseženi, kakor smo bili nedavno, ko smo o tem pisali. Nam se zdi pisava tako nedolžna in mirna, da ne more nikogar dražiti in vznemirjati, ali on, ki postavo pozna, zapazi koj protipostavnost, in po nas je. Torej molčimo o tem.

Grof Taaffe imel je gotovo dobre namene za nas in za se, ali izvršiti jih ni mogel. Možje, ki menijo, da vidijo njegove misli, pravijo, da njemu je ustrezno, ako se o narodnosti malo govori in se poudarja le gmotno blagostanje kake dežele. Polen tega prepričanega pisal je neki dunajski modrijan v nekom slovenskem listu: Ako mi vlada ponuja z eno roko kos kruha in z drugo kos ravnopravnosti, vzamem kos kruha in pustim kos ravnopravnosti, ker brez ravnopravnosti lahko živim (kot suženj ne?), a brez kruha ne. Ta modrost zdi se mu tako sveta, da so mu radikalci in napeteži vsi, ki zahtevajo primeren kos kruha in narodno ravnopravnost ob enem, ki torej dejanski trdijo, da človek je v svojem svojstvu popoln, kadar je telesno in dušno razvit. Splošno je znan izrek, da človek ne živi le od kruha, ampak tudi od besede, ki pride iz božjih ust, torej od gmotne in dušne hrane. To priznavajo vsi razumni pedagogi (odgojitelji), zato so uvedli v šole razen dušnih vaj tudi telesne vaje ali telodavstvo. Ves svet torej priznava, da je treba človeku dvojna hrana, le naši miroljubčiči kvasijo, da za zdaj zadostujejo ceste in mitnice in za drugo naj se molči, ter razupivajo za radikalce one, ki zahtevajo, naj se jemlje ozir tudi na dušno stran narodov.

Tako je prišlo, da nas imajo za nemirneže in nepokojneže, ako zahtevamo, naj se nam dajo narodne pravice, ter nas stavijo v eno vrsto z nemškimi ali italijanskimi nacionalci, ki se ločijo od nas kakor nebo in zemlja. Nemškim nacionalcem je Bismarck Bog, italijanskim so Italija nebesa; kaj zahtevajo pa slovenski radikalci? Ti zahtevajo slovenski abecednik slovenskim otrokom in slovensko pismo slovenskemu kmetu; pa še to se pogosto zanika. Ali je prav, da nas devajo v en lonec z Nemci in Italijani (nacionalci) in da se nam krati naravna pravica, ker je slučajno narodna? Kar mi zahtevamo, se ne more pametno odrekati, ker to privoščijo tudi divjaki drug drugemu; le nekateri zaslepljeni bratje tujih narodnostij nam to skušajo zabraniti, ker se bojijo, da bi vsled tega njih slava otemnela. Ali smo mi morda radi njih stvarjeni, da povečujemo njih slavo s svojim številom? ali nimamo pravice do svojega svojstva in svoje omike?

Državni poslanci, katerim zaupa narod zastopstvo, naj utemeljijo naše tirjatve ter naj pokažejo, kako krivo delajo oni, ki nasa narodna prizadevanja primerjajo prizadevanju drugih strank, ki pod imenom narodnosti zakrivajo svoje nehalne namene. Naše narodne težnje se popolnoma ujemajo z naravno postavo in so v prvi vrsti državi v korist; država sama nam jih je uže podpirala, dokler ni pred dvema letoma prevladala misel, da slovenski abecede in slovensko uradno pismo je Slovincem preveč, da s tem se narod slovenski preobje narodnih pravic, česar ga je treba varovati. Zato nima 130 tisoč koroških Slovincem nobene slovenske ljudske šole, zato tirja društvo „Edinost“ zastoj slovensko šolo 1429 slovenskim otrokom, zato se množijo in širijo nemški uradni pisi na slovenske kmete in delavce. Naši državni poslanci naj bi pripomogli, da se to premeni; menimo, da stvar ni nemogoča. Na m e r o d a j n e m

mestu naj razložijo, kako reči stojé, potem pojde bolje. Slovensko narodno prašanje je prašanje narodnega življenja, ne pa preširnosti in neporednosti kakor morda drugod.

Slavnost v Prvačini.

7. Pesnikov odzdrav.

V zadnji številki opisali smo v glavnih potezah slavnost, katero so bili priredili Slovenci v Vipavskega, Goriškega in s Krasa ljubljencu slovenskega naroda, narodnemu delavcu in buditelju, pesniku Simonu Gregorčiču v Prvačini. Omenili smo navdušenost, ki je prešinjala zbrano občinstvo, ter povedali, da k temu so največ pripomogle besede skromnega slavljenca. Besed samih nismo upali zapisati, ker smo se bali, da bi kaj pogrešili in da bi zmanjšali ono veljavo, katero imajo v sestavi, izgovorjene o tako slavnostni priliki. Danes nam je mogoče, da podamo spoštovanim svojim čitateljem pesnikovo zdravico, kolikor mogoče natančno. Kdor si more v duhu staviti pred oči oni nenavadni večer v Prvačini, občuti vso moč pesnikovih besedij. Zdravijca slove:

„Slavna gospoda! Srčna hvala g. vitezu dr. Tonkliju za krasno zdravico, srčna hvala vsi slavni družbi, ki jo je tako prijazno vsprejela!“

„Gospod vitez omenil je moj rojstveni kraj, spomnil se je mogočnega Krna, ter me laskavo nekako njemu primerjal. Da, slavna gospoda, tam ob Krnu, na planinskem svetu, je tekla moja priprosta zibel. A le malo časa sem živel na planinah. Že kot majhen deček zapustil sem domačo vas, njene solnčne pašnike in bistre studence ter podal se v mesto, da bi pil iz vira modrosti in učenosti. In ondi se mi je srcé že rano ogrelo za dom in narod. Blagoslovljen bodi spomin blazega moža, ki mi je prvi iskro domovinske ljubezni položil v srcé. Ta mož je pokojni Solar. Njemu se imam največ zahvaliti za domorodno svoje mišljenje. Odkar se mi je pa v srci vžgal rodoljubja žar, želel sem vedno, da bi mogel kaj storiti za ubogo, zapuščeno in teptano ljudstvo naše. In njemu sem pozneje res povelil svoje moči, svoja dela. Nikdár pa nisem mislil pri tem delovanju na svojo slavo. Nikdar se mi tudi n' sanjalo, da me bodo kedaj šteli med prve delavce na leposlovnem polju, kakor se to menda zdaj godi. Gospoda, želel bi pač, a ne zaradi sebe, želel bi, da bi bil desetkrat bolji in plodnejši pesnik, nego sem, a želel bi tudi, da bi Slovenija zdaj imela deset, dvajset boljših od mene. To željo mi narekuje iskreno domoljubje. Za osebno slavo mi ni mar. A prišla je tudi ta sama ob sebi, in ne rečem, da me ne veselí: saj sem človek in priznanje mi daje moči za daljno delovanje. Prišla je hvala, a prišla je tudi graja. Naravno, da tudi za to nisem neobčutljiv; vendar bom tudi to znal prenašati možki. Nekateri mojih prijateljev so se vstrašili ostrega napada, menéč, da bom užaljen peró zavrgel. A, dragi, ne bojte se nikar! Jaz vem, kaj sem domovini dolžan. Domoljubje ne obstoja v veselji, v uživanju hvale in plače, domoljubje slovensko obstoja v trpljenji in v žrtvah. In jaz rečem, da sem vesel, da sem ponosen na to, da mi je bila dana prilika za domovje tudi nekaj trpeti. In naj bi imel trpeti še več in še huje, domu ostanem zvest. Ni je zemeljske moči, ki bi mi mogla v srci udušiti ogenj domovinske ljubezni, ki bi me mogla odvrniti od delovanja za nesrečni narod moj!“

„A, slavna gospoda, če tudi je moje mišljenje tako, če tudi čutim sam v sebi veliko odločnosti in stanovitnosti; vendar mi je sočutje in somišljenje prijateljev najkrepkejša podpora in najslaje krepčalo. Prijatelj je človeku v boji bramba, v bridkosti tolažba, prijatelj je zlat zaklad. In jaz imam sicer mnogo protivnikov, a še več prijateljev, ki bi šli za me in z mano v boj. To mi jasno dokazuje zopet sijajni nocojšnji večer. Kakó lepa družba od vseh strani je tukaj zbrana! In to vsi sama omikana gospoda! In vse te smem s ponosom svoje prijatelje imenovati. Slavna gospoda, in ta Vaša ljubezen do me, ni

osebna, je stvarna, velja mojemu delu za narod, izvira iz višjega, plemenitejšega čuta, iz ljubezni Vaše do domovine; zato je pa tem silnejša, tam trajnejša, ne zatré je vsaka sovražna sapa. Tudi ta Vaša ljubav ne obstoja samo v besedah, kaže se tudi v delih. Izkazal mi je to dejansko ljubezen slavni zastop dornberško-prvaške občine s podelitvijo častnega domovinstva, izkazala sl. gospoda, ki nam je napravila tako krasno zabavo, izkazali ste to vsi, ker ste se zbrali okolo mene vkljub neugodnega vremena. Sl. gg, jaz Vam vračam čut za čut, srce za srce! Iskrena Vam hvala za takó lep, takó iskren, tako navdušen izraz prijateljstva. Še srčno hvaležnostjo dvignem Vam vsem na zdravje prvo svojo čašo: Bog Vas živi!“

Dopisi.

V Gorici, 15. aprila. — Tudi v Gorici praznovala se je tisočletnica smrti sv. Metoda, jaloenskega apostola. „Slovensko bralno in podporno društvo“, ki si je izvolilo sv. Cirila in Metoda svoja nebeska priprošnika, osnovalo je dotično slavnost, ki se je bila prenesla zaradi nekkih ovir na belo nedeljo, 12. t. m. Predpoludne ob 10. uri bila je slovesna sv. maša pri sv. Antonu, katero je služil društveni predsednik dr. A. Gregorčič. Društveni, oziroma pevci s Placuta peli so prav dobro Molitorjevo cecilijansko mašo „in honorem s. Fidelis a Sigmaringa, opus 12“. Udeležitev društvenikov bila je precej dobra, med drugimi bil je navzoč namestnik deželnega glavarja, vitez dr. Tonkli, sè svojo hčerko. Po maši odpela se je zakvalna pesem pred izpostavljenim sv. R. T.

Popoludne bil je izlet v Solkan. Dasi ni bilo vreme posebno prijetno in stanovitno in dasi so bile tisti popoldan konjke dirke na Rojicah, sešlo se je na vrtu župana g. Mozetiča iz Gorice in Solkana obilno občinstvo, ki je pazljivo poslušalo ves čas, ko se je pelo, godlo in govorilo. Vseh deležnikov štelo se je nad 150; za tak dan in tak kraj gotovo lepo število. Slavno županstvo solkanske in čitalnica solkanska sprejela sta goriško društvo prav lepo in prijazno. Vrt je bil ves okinčan in olepšan z zastavami in lepim napisom nad vhodom. Pri dohodu gostov in med izvrševanjem programa so možnarji krepko odmevali. Zvečer razveselilo je starešinstvo navzoče goste celo z umetnimi ognji. Čitalnični predsednik, g. T. Jug, prevzel je bil vodstvo pevcev, ter je z društvenih in solkanskih pevcev sestavil krepak peyski zbor, ki je prav častno rešil svojo nalogo. Hvala g. županu in vsemu staraštvu; hvala čitalnici ter njenim in društvenim pevcem!

Ker je bilo na vrtu nekoliko vetrovno, odprl je g. župan tudi svojo dvorano in bližnje sobe, tako da deležniki slavnosti so bili delom v sobah, delom na vrtu pod milim nebom. Zato so se preselili tudi pevci in godci c. k. pešpolka št. 62 k hiši, da so se slišali znotre in zunaj. Mnogo udov došlo je bilo z družinami, tako da v sobah je bilo vse napolneno. Tu so se napravljale tudi razne napitnice, ki so se delom slišale tudi ven na vrt. Društveni predsednik je prvi pregovoril, razjasnil pomen slavnosti ter nazdravil spominu sv. Metoda. Julij pl. Kleinmayer napravil je zdravico presvitemu cesarju. Na to zasvira vojaška godba cesarsko pesem, katero so navzoči stoje poslušali; burni živio so dolgo odmevali. Vitez dr. Tonkli napil je „Slov. bralnemu in podpornemu društvu.“ Predsednik solkanske čitalnice in odbor zdravijo bralno društvo, tako tudi g. I. Pirjavec v imenu županstva. Predsednik dr. Gregorčič odzdravi županu in starašnam, ki so bili pri slavnosti pričujoči, odbornik g. Kleinmayer pa solkanski čitalnici in pevcem. Na to ustane zopet društveni predsednik ter napije vitezu dr. Tonkliju, soustanovitelju in predsedniku goriške čitalnice, ki je mati podpornemu društvu. Vitez Tonkli se zahvali in napije predsedniku podpornega društva. Sledile so še druge napitice: dr. Tonkli je napil narodnim učiteljem in učiteljicam ter slovenski duhovščini, prof. Kleinmayer navzočemu

ženakemu spolu, g. E. Klavžar harmoniji in slogi v podpornem društvu.

G. župan je bil poskrbel dobro kapljico in čas je jako hitro potekel. Nekateri pesmi in nekateri godbeni kosi morali so se ponoviti. O mraku odšla je godba in razšli so se pevci, ali v dvorani ostalo je nekoliko prijateljev še dalje vkup. Prijetni popoldan ostane v prijaznem spominu vsakemu, kdor je bil pričujoč. Hvaležnim srcem poslovili smo se od župana in čitalniškega odbora ter od prijaznega Solkana. Naj bi se večkrat ponavljala vez bratske sloge in slovenske gostoljubnosti med Solkanci in goriškimi Slovenci.

Trnovo, 13. aprila. — V splošni odgovor na vse dopise s Trnovega, kateri mojo osebo zadevajo, naj mi bo v cenjeni „Soči“ prostorček dovoljen, da g. čitatelji resnico izvejo in spoznajo, kako krivično poročajo moji nasprotniki o meni. Kar so do zdaj pisali proti moji osebi, je vse neresnično in napačno. Rudečica bi jih morala obliči, da se nad mano tako začirajo, ko sem vendar mirna duša, ki do zdaj nikdar ni dala priložnosti pritožbam ni v „Soči“ ni drugje. Kar pišejo o meni, da jaz ljudi črnim, da se surovo proti občinstvu obnašam, da sem kriv, da sta bila nek. dva brata na 5–6 mesecev obsojena, je vse izmišljeno. Ali vam ni znano, da c. k. sodnija sodi, ne pa jaz, in da eden izmed tistih je od strahu zblaznel? Resnično pa je, da g. dopisnik je skušal mojo osebo očrniti pri vsaki priložnosti bodisi pri mojih višjih ali pri občini, da on in njegov Ciceroni se surovo vedejo, da v občini zdražbe in razpor delajo, tako da do sedaj ni bilo nikdar na Trnovem kaj takega.

Da je eden tistih dveh bratov zblaznel, in sedaj v norišnici biva, je g. dopisnik kriv, ker je brata 3/4 leta sem vsak teden po 3 krat obiskal in jima v ušesa šepetal in glavo polnil, da umrjeta in v pekel prideta. Te besede niso ostale brez uspeha, ampak eden teh bratov je morda zblaznel iz strahu, kakor piše g. dopisnik, ki krivdo na me zvrča. Priče iz vse soseske morejo dokazati, da je to moje trjenje resnično, ne pa dopisnikovo.

Dalje piše g. dopisnik v cenjeni „Soči“, da gozdnarji nespodobno in krivično z ljudstvom postopajo. (Tega nismo brali v dotičnih dopisih. Ur.) Ni v moji moči za vse odgovoriti; le kar se tiče moje osebe, moram zavrniti, da tukajšnje prebivalstvo je zadovoljno z našim vedenjem. Gotovo je, da mi bolj mirno in prijazno med sabo živimo, nego g. dopisnik in njegovi Ciceroni. To pričujejo vsi Trnovci, in če je kaka izjema, je tega le g. dopisnik kriv.

G. dopisnik s Trnovega mojo osebo tako črno riše, da sem prisiljen gg. čitateljem povedati, da izmed svojih 46 let služim presvitelega cesarja in domovino že 31 let zvesto in pokorno in sicer zdaj kot c. k. logar I. razreda, da sem marsikdaj bridko in grenke skušnje prestal, a zraven svojo mnogoštevilno družino pošteno preživljal. Štejem si v posebno čast, da sem že 15 let občinski tajnik, ktero službo opravljam isto tako zvesto in zadovoljno občinstvu in višji gosposki. Za to čast in zaupanje sem svojim sorodnikom trnovskim iz vsega srca hvaležen. To častno službo mi je skušal g. dopisnik že večkrat iz roke izpuliti, pa vsak krat mu je izpodletelo, zato je izpuščal svojo žolč v „Sočo“, da bi se ohladil. Še kratak čas naj počaka in naj se potolaži, ker to službo jaz v kratkem sam oddam. Opominjam ga, naj mojo osebo v prihodnje v miru pusti, ker mu nisem nikdar nič žalega storil, sicer bom moral svojo torbo izprazniti ter g. dopisniku in njegovim Ciceronom tiste poti pokazati, po katerih so že neradi hodili. Ne delajte tako z vašo ubogo nevedno, že na pol blazno žrtvo, ktera mora vaše dopise s Trnovega podpisovati, da je ne spravite v nesrečo kakor žličarja, ker potem bi znali zopet meni krivdo naložiti.

Vincenc Bartoš,

c. k. logar I. razreda in občinski tajnik.

Čepovan, 10. aprila. — (O gorenje-tribuškej drevesnici.) S palico v roki napotim se pred nekaterimi dnevi k delavcem, ki so nad vasjo sadili „drevo-red“. Potom srečam kopo možakov; vsak ima na ramenu čno ali dvoje dreves, težko breme. Pozdravimo se in kmalu zvem, da možje z bremenom so z Banjšic in iz Bat doma. Mnogi so uže šli pred njimi, nekateri pridejo še za njimi. Prišli so iz Gorenje Tribušje, noseč divjake, jabolka in hruške. Tu so počivali in okrepčevali se za daljno pot proti domu.

Jaz sem bliže Tribušje nego ti možje, pa nisem vedel, da ima Gor. Trib. zalogo sadik sadnega drevja; uže mnogokrat sem je kupoval v Gorici, a zdaj zvem, da najboljša zaloga je v Gor. Tribuši. No! pa kakšno je to drevo? Samosevci so, ali pa so pastirji pred 20–30 leti nehoteč zasejali te sadike po tribuških golcih. Stebla, več ali manj kruljeva, so grobo obsekana, blizu po 3 metre visoka, korenike, s pikonom okrajsane, debele kot roka za pestjo, deloma uže trohnele čmulje. Drevo, ki ga je težko breme, je veljalo le 10–20 kr., pač vredno — za drva na ogenj. Ali Banjškarja, ki je moral z bremenom vsaj dvakrat počivati, ter težiti krulci želodeč, stane drevo s troškom vred blizu eden goldinar, in zamude časa en

dan. Se li ta divjak tudi prime? ako se prime in ga gospodar srečno polahtni, bo li dobro uspeval? No, če je bil „prave lune vsejan“ in mu bo srečna roka zalivala, zraste ta divjak recimo v močno drevo, a z drsvo gotovo ne bo. Smrtno kal trohnoče v korenikah in v deblu pod cepom v sklad bo imele vedno v sebi.

Možje! koliko trgate po nepotrebem. Pomilujem vas! Kmetijska šola v Gorici vam ponuja zdrava, čvrsta, zlahna drevesca po 10 kr. kos, vi pa hodite kopat tako starikaste „šore“ v tribuške golce. Vidi se pač, da imate dobro voljo in željo, vaše razprostrane goličeve zasadi in ukusnim sadnim drevjem. Žal, da vas poduk profesorja kmetijske šole ni obrnil v Gorico. Čujte! Tribušarji sami naročujejo si sadna drevesca iz Gorice, vi pa leto za letom hodite po tribuške kole, za katere domačini prav malo marajo. Ako se vam posamičnim zdi nevrketno naročevanje v Gorici, združite se. En voznik vam lahko več stotin čvrstih sadik pripelje v vas na dom za majhno plačilo. S tribušskimi koli si ne bote dosti pomagali; z zlahtnimi drevesci iz goriške kmetijske šole si pa prav lahko vaše obširne pašnike spremenite ob kratkem času v krasne sadunosne vrtove. Trohico k temu pripomoči, je namen teh vrstic.

Iz Tolmina, 15. aprila. — Narodna stvar na Tolminskem malo napreduje; stavijo se ji ovire, dasi se naše zahteve popolnoma ujema z zahtevami zdrave pameti, in bi nas moral pri našem delu podpirati vsakdo, komur je moč in slava države pri srci. Naša razvita moč je državi pomoč, naša onemoglost in zaspanost je državi v kvar. In vendar delajo se našemu prizadevanju zapreke, namesto da bi s z vso močjo podpiralo.

Volitve v kupčijsko zbornico goriško niso bile Slovencem ugodne, čemur je treba iskati uzroka v raznih okoliščinah, ki so več ali manj znane. Neznano pa je morda marsikom, kar se mi je kot popolnoma getovo pripovedovalo, češ da bi bilo slavno c. k. okrajno glavarstvo razposlalo županom izkaz kandidatov, različnih od onih, katere je bil postavil goriški volilni odbor slovenski. Ako je to res, o čemer ne dvomim, pral bi: kaj ima slavno okrajno glavarstvo pri naših volitvah? ako hoče za nas voliti, naj za nas še obrtnijski davek plača, potem bo prav. Nismo več otroci, da bi si ne znali pomagati; hvala lepa za tako skrb.

Naši uradi poslužujejo se nemškega jezika vedno bolj. Sodnija uže tako od nekad nemško piše. Pri okrajnem glavarstvu bilo je nekda, za časa Aueršperga, drugače, a zdaj gre zopet nemščina na dan in ž njo sitnosti za naše ljudi, katerim motika ne pusti, da bi se zarad uradov nemščino učili. Med tem ko na deželo sili nemščina, se v trgu širi italijansčina ukljub narodni (?) čitalnici, ki uže zgublja slovensko barvo ter se vedno bolj bliža mednarodnemu društvu s italijansko-nemško kapo. Tolminci se s tem nikakor ne ujemamo.

S Tolminskega, 14. 4. Sprejmi, draga „Soča“, prijetno poročilo z namenom, da pripomore k zboljšanju neklih nerednostij. V mislih imam najprej tolminsko „Čitalnico“. Pod to slovensko firmo veje nekaj časa sem prej vse kaj družega, nego slovenski duh. V nji se vse preveč nemškuje in lašketa, a pomen in namen čitalnice v smislu pokojnega dr. Lavriča je pozabljen. K tem žalostnim razmeram pripomogli so neki življi, ki so za dnje čase stopili v čitalnico, vsled česar dobiva čitalnica čedalje bolj neslovensko lice. Med rečenimi življi nahaja se tudi Eskulapov učenec, ki bi se svojim somišljenikom delal rad v čitalnici propagando za laštvo. Temu „čitalničarju“ (!!) ne ugajajo slovenske pesmi, marveč želi, naj bi se v čitalnici pevale laške opere.

Tudi zunaj čitalnice potoževati se nam je o marsičem. Ženstvo v naši okolici bilo je in je še vedno sramožljivo. Zato se ljudstvo ne more prečuditi, ko sliši, da dandanes se vznemirja ženstvo, ako je slučajno samoedino. Nadejamo se, da se ljudstvu ne da več povod k razširjanju takih vesti. Kar se ne stori se ne zve. Tolaži nas to, da domačine ne zadeva v tem nikaka krivda. Slavno c. k. okrajno glavarstvo opominjamo na to zadevo ter je uljudno prosimo, naj stori potrebne korake, da se to nikoli več ne ponovi, ako ima pri tem besedo. Posebne ovadbe menda ne potrebuje, ker o tej zadevi se govori javno v krčmah in na trgu. Nравnost je dragocena stvar, katero naj nam slavna deželna oblast varuje, kolikor spada v njeno področje.

Sploh bi bilo dobro, da bi kdo vzel v roko „Olikanega Slovenca“, če se še ni proučil laškega „Galatea“, ali če je poslednji pomanjkljiv. Ne vemo, kaj bi se godilo Slovencu, ako bi med tuji srpo gledal narod, med katerim bi živel. Zakaj bi Svenec na svojem domu to trpel? Takšne so razmere. Iz dna srca kličemo čitalnici: Vzdrami se, vzdrami! Lavričev duh naj veje vedno v tebi! Bodi raje uboga, a slovenska, narodna, domača, nego preširna, a neslovenska. —

Opazovalec.

Z desnega brega Soče, 15. aprila. — Dopisnik z levega brega Soče hučuje se v zadnji številki cenjene „Soče“ nad novim koboridskim poštarjem, ker ne zna jezika narodovega in ker ne pozna krajevnih razmer, med tem ko domači prosilci so v tem vse drugačni. Kaj bi pa rekel omenjeni dopisnik, ako bi vedel, da dva slovenska moža sta se trudila, da bi g. Palisca-i (Paliski) pridobila koboridsko pošto? In vender je tako; žalibog da je.

Poštar Palisca ima v Tolminu brata lekarničarja. Brat lekarničar ima ženo. Žena ima očeta Slovenca. Oče Slovenec ima pero, da piše pisma, in velikega prijatelja v Ljubljani. Veliki prijatelj v Ljubljani ima znanca na Dunaji. Znanci na Dunaji imajo v rokah prošnje za poštarjevo mesto.

Ne vem in ne morem reči, koliko sta ta gospoda: oče (ozirom tast) in veliki prijatelj dosegla za g. Palisca-o, ali to je gotovo, da sta skušala doseči, in da je pisal oče (oziroma tast) v Ljubljano, veliki prijatelj v Ljubljani pa g. Hoffmannu na Dunaj v zadevi koboridske pošte, priporočevaje za to mesto g. Palisca-o, tujca, novejšega jezika in razmer v kraji, kjer bo imel služiti.

Lepe Slovence imamo, kaj ne, ki pomagajo Italijanom v deželo v službo, katero bi lahko domačini opravljali? Kolikor nam niso sedanje razmere nasprotno, nasprotujejo nam lastni sinovi, potegujoči se za nesposobne osebe, za svoje svake, oziroma oskrbnike, proti sposobnim domačinom, ki so spravili ona dva Slovenca naprej.

Iz Šebrelj, 10. aprila. — Kakor je bilo v našem cenjenem listu naznanjeno, napravilo je bilo naše „Bralno društvo“ lepo veselico v spomin tisočletnice smrti sv. Metoda 6. aprila t. l. Uže na predvečer naznanjalo je pokanje možnarjev prijetno pritrkovanje zvonov in spuščanje umetnega ognja prihodnji za vse Slovane toli znameniti dan. A drugi dan nekako ob šestih uri zvečer pričela se je veselica, h kateri je došlo memo domačinov tudi nekoliko vnanjih odličnih gostov, med njimi spoštovani g. predsednik cerkljanske čitalnice in drugi. Preobširno bi bilo za mnogospoštovane čitatelje „Soče“, ako bi hotel vse natanko poročati; le ob kratkem naj omenim, da smo bili z izbornim petjem vrlo zadovoljni. Res čuditi se je, kdaj so mogli pevci z v. č. g. pevododjo gledé cerkvenega in narodnega petja toliko doseči, kolikor se je uže večkrat in pri tej veselici zopet pokazalo. Tudi govor o sv. Cirilu in Metodu bil je navdušeno sprejet; v njem je vrli g. govornik ob kratkem narisal delovanje, in trpljenje sv. bratov, kakor tudi njih kruto preganjanje in ljuti črt, s katerim so posebno sv. Metoda preganjali. Dodal je ob konci še nekoliko krepkih stavkov gledé slovenske božje službe in slovenskih sv. obredov, kar se vé v sedanjih okoliščinah ostane le želja, a se morebiti še kdaj uredi. — Pohvalno moram omeniti deklaracijo, ki se je dovolj dobro sponesla; posebno pa je dopala točka „Dramatični prizor“. V njem se je pokazal domači mladenič, ud pevskega zbora, pravi talent, in smeha ni bilo ni konca ni kraja. — V duhu spominjali smo se tudi svojih bratov, v daljni Prvačini zbranih, in ž njimi združili smo se tudi mi v proslavljanji veleduhovitega pesnika Simona Gregorčiča, kateremu smo zaklicali trikratni gromoviti „živio!“ Po končani veselici zapeli so domači ženski zbor in pevci združeni z vnanjimi gosti pevci nekaj tako lepih pesem, da bi take človek vedno poslušal. Konečno vsem vnanjim gostom presrečna hvala, da so se potrudili do nas in nam mnogo pripomogli k lepemu večeru. Na mnoga leta!

S Cerkljanskega, 11. aprila. — Mnogo se je že letos v našem veleecenem listu pisarilo in prepiralo o šoli, kaka da bi morala biti, da bi bolj dosegala svoj namen. Za naš okraj se najbolje prilaga poludnevna šola, kakersne sa naše „šole za silo.“

Želati bi pa bilo, da bi se v naših šolah učilo prav temeljito tudi sadjarstvo, in sicer vsaj v „pravih šolah“, če tudi bi ne škodovalo, ako bi se moglo nekoliko poučevati tudi v tako zvanih „šolah za silo“. Kjer so prave šole, na primer: v Cerknem, Otaleži in drugod, napravile naj bi se drevesnice; a gg. učitelji naj bi poučevali teoretično in praktično sadjarstvo, da bi tako učenci zapamtiti vsaj pravi pojem o oskrbovanji sadnih dreves. Gg. učitelji naj bi za marljivo poučevanje v sadjarstvu dobivali posebne nagrade, za ktere naj bi poskrbel slavni okrajni šolski svet. Po tem potu bi se dalo za naš okraj (pa tudi za druge) mnogo doseči za povzdigo sadjarstva. Naš okraj je do malega ves ugoden za sadjarstvo, a mnogi je zelo zanemarjajo, češ, da sadje ne rodi več tako kakor včasih. Ali, dragi moj, kako bo rodilo staro, vse zanemarjeno drevo? Živina se bolje oskrbuje nego prejšnje čase, polje se skrbneje obdeluje ko prej; le sadje naj bi leta in leta rodilo, pa naj bi se nič ne oskrbovalo, ko se vender ne dá tajiti, da je zemlja po sto- in stoletni rabi že mnogo opešala. Mnogi gospodarji bi radi tudi v tej zadevi kaj zboljšali, pa se jim ne sponese, ker se niso nikjer ni teoretično ni praktično učili. Potem, se vé, kmalu zgube veselje do stvari, češ, škoda časa in truda, če tudi je gola

istina, da se z malim pa razumnim delom nikjer toliko ne doseže kot prav v sadjarstvu. Vse boljje pa bi bilo tudi v tej zadevi, ako bi se v šolah poučevalo tudi sadjarstvo, da bi deček zapustivši šolo imel kaj znanja o gospodarstvu in bi prinesel iz šole razen lepih tudi koristnih nauk. Možje razumniki, občinski zastopniki, krajni in okrajni šolski svetovalci, kaj pravite k temu?

Izpod Krna, 14. aprila. — Dopisnik izpod Krna v 13. št. cenjene „Soče“ trdi, da Košinarji hojijo se svojimi čedami na kuhnjarski svet. To pa ni res. Kar Košinarji poznamo in priznavamo kot kuhnjarsko lastnino, tudi spoštujemo kot tako. Svet, o katerem je zdaj pravda, ni kuhnjarski, če tudi Kuhnarji mislijo, da je. Sodnija je tisti svet prisodila vrsenski občini, in ker pravijo, da je Kuhinja občinska planina, zato ga prilastujejo planini. Mi pa pravimo, da svet naj ostane občinski in naj ga smemo tudi mi uživati. Kot Košinarji, t. j. kot lastniki planine Košine smo res pravdo zgubili; pa ostali smo še vedno občinarji in zdaj tirjamo kot občinarji, naj se nam dá užitek tistega sveta. Če smo prešli še sodnijske na politično pot, nam tega nikdo ne more zameriti, ker vsakdo se brani, kakor more in dokler more. Ne vemo, zakaj bi smeli uživati ta svet le zunaj planinskega časa. Če imamo o planinskem času živino na svoji planini, menimo, da nismo jenjali za tisti čas biti občinarji, ampak da smemo še vedno pasti: na svojem kot Košinarji, na občinskem kot občinarji. Ako občina Vrsno o planinskem času ne pušča na omenjeni svet druge živine razen tiste, ki je v planini Kuhnji, je to njena stvar, ali pravico ima puščati tudi ono živino, katera pase doma, in ta pravica, hočemo, naj se za nas izpolni. Če mi kedaj prodamo našo planino ljudem, ki ne bodo občinarji, tedaj naj se jim brani na občinski svet, ali nam bi se ne smelo braniti. (Taki dopisi morejo menda le odvetnikom in dotičnim strankama dopadati; da bi imeli obširneje veljavo, skoro dvomimo. Ur.)

Iz Loga, pod Mangartom, 14. aprila. — Sprejmi, draga „Soča“, iz našega kraja te vrstice, pisane pri gorki peči, med tem ko zunaj prav po decembersko sneži.

Če tudi smo v podnožji Predela in toraj vajeni snegu, je vendar nekaj nenavadnega, da ga pada o tem času cel meter. Mi se nad to prikaznijo le čudimo, ne pa jezimo, ker pri tem si nekaj zaslužimo. Tudi velikonočni prazniki so bili kaj mrzli in čas in priložnost je imel vsak, doma preišljevat o pomenu teh svetih dnevov. Le v neki hiši blizu mitnice so praznovali velikonočni dan po novi, nam Ložanom še neznanj šegi. Tam se je namreč godilo in plesalo in, kar je še čudnejše, vrtela se je tudi ženica, katera se šteje med najpobožnejše (?) naše občine. Takšno praznovanje, mislim, da ni le božjim, ampak tudi svetnim postavam nasprotno (Prav imate. Ur.), in županstvo bi moralo take prestopke ostro kaznovati.

Drugih posebnosti ni tukaj; iz bližnjega Bolca pa se sliši huda bitka zaradi nekaj dopisov v „Slovenskem Narodu.“ Dotična razsodba pokaže, kdo ima prav, vsekako pa imamo pričakovati nagrado nosov, kajti ali dobijo prejšnji prirastke, ali pa dobi dopisnik nos, če ni resnice pisal.

Iz Pliskovice, 10. aprila. — Na veliko noč pred solničnim izhodom imeli smo ustajenje Gospodovo. Cerkev bila je natlačena ljudstva, katero je prišlo na vse zgodaj tudi iz bližnjih občin. Na ženskih glavah zapazil si tudi lepo belo slovensko pečo, posebno pri šolski mladini. Žal, da opuščajo naše vrle Kraševke to lepo slovensko nošo.

Veseli glas „aleluja“ donel je med pokanjem topičev in glasnim pritrkovanjem zvonov prav mogočno iz krepkih grl vrlj pevcev, kateri so stopili ta dan prvokrat na kor pod voditeljem Jankom Korenom. Z gladkimi glasovi peli so jako natančno. Ker Kraševce sploh ni pevec (Tega nismo še slišali. Ur.), je teško dobiti dobre glasove in zbrati pevski zbor, a z željo za voljo vendar gre. Pevci! ovir je veliko, truda tudi; a ne strašite se, složni bodite; pojte veselo! On, kateremu požete, povrne vam stotero! Živili!

Pred nekoliko časom snovali smo bralno društvo; a zdaj ni duha več o tem. Združimo se, ustanovimo prekorišno bralno društvo. Otroci naši po preteklih štirinajstih letih pozabljajo vse to, kar so v šolskih letih z velikim trudom naučili. „Bralno društvo“ naj bo našim otrokom daljna izobraževalnica, ko zapustijo šolo. Dragi rojaki! složni bodimo, ker sloga jači, nesloga tlači!

Z Velehrada, 12. aprila. — Sprejmi, draga „Soča“, izviren dopis iz tega vsem Slovanom svetega kraja! Včeraj opoldne zapustil sem zadnjo železniško postajo Uhrska Hradišče in vsedel se v lepo tam čakajočo kočijo z Velehrada, ktero je poslal slavnostni odbor na postajo. Ko požene praznično oblečeni voznik in vranca dramljata proti Velehradu, vzkipeło

je moje vroče hrepenenje do vrha; in ko so ugle dale moje oči visoka zvonika Velehradske cerkve, zajokalo mi je srce od velike radosti.

Ustavi se voz pred visokim slavalokom, skozi kateri se stopi na obširno planišče pred cerkvijo, po katerem je bilo mnogo ljudstva iz okolice v prazničnih narodnih nošah. Moja prva pot je peljala v sveti dom. O prekrasna hiša božja. Ti si res vredna stati na grobu svetega Metoda! Zdelo se mi je, da po vseh kapelah in altarjih biva duh sv. Cirila in Metoda. Kako prijetno je tukaj bivati, kako lahko je tukaj moliti in Boga hvaliti! Pridite sem Slovenci, komurkoli je mogoče!

Potem sem šel v samostan, da se predstavim častiti duhovščini; govoril sem s prepozitom iz Kromeriza, grofom Potulickijem, z dekanom Velehradskim, Vikidalom, in I. kaplanom, Vyhodil-om, z mnogimi drugimi pa pri večerji, ko so spovedovanje dokončali. Oj kaka navdušenost je med vsemi za sveto slovanoko reč!

O 5. uri se je pripeljal škof vojaški prek. g. Gruša z Dunaja in je po slovesnem vrodu držal večerno božjo službo. Romarjev polna cerkev. Na Belo nedeljo (danes) imel je ta škof peto mašo (pontifikalno) ob 11. uri. Tihih sv. maš čez 15. Tudi moji malenkosti je sredi došla, da sem maševal v tem svetišči. Spominjal sem se Gradence, „Slovenskega jez“ v Brdih (v čegar imenu sem romal na Velehrad), vseh slovenskih Bricev, vseh Slovencev, vseh Slovanov, vseh tistih, ki ljubijo in čestijo sv. Cirila in Metodija.

Pri slovesni božji službi zvečer in ob 11. uri ni bilo nič latinskega petja razen odgovorov, ampak le češko; peli so lepo vbrano vsi romarji v cerkvi in okoli cerkve. Krasno! Ginljivo do solz je bilo to petje! Storitve tudi vi Slovenci tako!

Ob 10. je bila pridiga, toda ne le v natlačeni cerkvi, ampak tudi zunaj, h kratu! Toliko romarjev! Z Bogom! And. Znidarčič.

Politični pregled.

Poslanci dunajskega državnega zbora snidejo se še enkrat najbrže 22. t. m. v cesarskem dvoru h prestolnemu govoru, s katerim zaključi presvittli cesar šestletno zasedanje. V obče se pričakuje, da bo ta govor velikega pomena. Družega važnega ni v notranji politiki, povsod se marljivo pripravljajo za bližnji volilni boj.

Vsa pozornost vnanje politike suče se o afganskem vprašanji, ki se je v zadnjem času zelo poostrilo. Ruski poveljniki Komarov gledal je opazno že dalje časa afgansko vojsko, katera se je, (dasi je bilo drugače pogovorjeno, vedno bolj bližala njegovi vojski. Ker so ugovori bili brezuspešni, napal je afgansko vojsko, ki mu je stala nasproti, pobil jo ter razpršil. To seveda ni bilo Angležem prav in zagnali so radi tega po časnikih in v parlamentu velik krik, tako da se je bilo vsak trenotek bati, da napovedó Rusom vojno, toda Angleži so se nekaj pomirili in pri vsi napetosti sedanjega položaja pričakovati je, da do vojske ne pride.

S francoskega bojišča v Tonkinu prihajajo ugodne vesti miru. Vidi se, da se bodo Kitajci in Francozi vendarle pobotali ter nehali kri prelivati.

Domače in razne vesti.

Odbor društva „Sloga“ sestavlja se je tako le: vitez dr. Tonkli predsednik, Aleksij dr. Rojic podpredsednik, Andrej Jeglič denarničar, Anton mejni grof Obizzi tajnik. V nadzorstvu za otroški vrt so: podpredsednik dr. Rojic, denarničar A. Jeglič in izmed neodbornikov posebe kot nadzornik g. Fr. Erjavec. — V svoji seji 13. t. m. je odbor sklepil, naj se imenik popolni, in razpošlje se v tem oziiru gg. poverjenikom posebno priporočilo. — V isti seji bil je razgovor o raznih volitvah in o postopanju, katerega naj bi se Slovenci držali. Odborniki so se zjediniли o vseh rečeh, ki so se sklepale, in določijo v nadaljnjih sejah natančni program, po katerem bo delovati.

Volitve v državni zbor se v Gorici uže živo pretresajo. Gledé kandidata za slovenske občine menda ne bo prepira; ali v italijanskih občinah bi nekateri Italijani radi imeli liberalnega zastopnika. To se jim pa najbrže ne posreči, ker za monsignora Valussija, dosedanega poslance, bodo glasovali vsi laški konservativci in kakor upamo tudi slovenske občine, ki so pod gradiškim glavarstvom. — Grofa Coroninija bodo kandidovali v trgih in mestih; nekateri Italijani bi ga pa radi imeli v velikem posestvu, kjer niso gotovi zmage, da bi potem v tr-

gih in mestih postavili kandidata svoje barve. A to se jim ne posreči; Slovenci bodo menda za Coroninija v mestih in bodo hoteli v velikem posestvu takega kandidata, ki po svoji preteklosti daje poročstvo, da bo pravičen tudi Slovanem. Tak kandidat do zdaj ni še izbran. — Slovenci imamo priliko, da uplivamo na bodoče volitve gledé vseh 4 državnih poslancev. To moramo tudi storiti.

Stenografični zapisnik deželnega zbora se je navadno vsako leto natianil in razposlal občinam, letos je pa dotiskan samo do 8. seje, do Rojčevih govorov o goriški bolnišnici in o dotičnem Pajerjevem poročilu. Rojčev govor bil je jako oster in zdi se, da zaradi tega se oni zapisnik ni še potrdil. Volilci imajo vendar pravico vedeti, kaj njih poslanci govore; zato menimo, da se jim zapisnik ne sme več zadrževati. Ako se ne motimo, pošljajo se stenografični zapisniki tudi slavni deželni vladi v Trst. Ali ni slavna vlada še pogrčala imenovanega zapisnika? Naj pa ona zahteva, ako volilci molčijo.

Učiteljsko izobraževališče in z njim združeno dekliško vadnico mislijo res prenesti v Tancejevo hišo nasproti dogani. Potem bi imel ta zavod žensko vadnico na jugu, možko na severu in obojno pod enim vodjo, ki bi se vozil z velopedom iz ene šole v drugo. Prej je bila Tancejeva hiša slaba, a zdaj je naenkrat dobra; kod prihaja to? Ako se ne more danes in jutre sezidati potrebno poslopje, ali bi se ne mogli najeti začasno prostori v Baderjevi hiši, kjer je bila do zdaj mestna šola, vsaj za vadnico, ki bi bila učiteljšču še bližja nego je sedaj deška vadnica? Merodajne kroge prosimo, naj stvar premislijo, ker če se enkrat zabrede, ni lahko nazaj, in škodo bi trpeli ubogi 6 letni otroci, ki bi morali cepetati po vsem mestu, da bi prišli v ono odljudno ulico dogansko.

Lep vzgled otroške ljubezni daje otrokom milostljivi kneznadškof goriški, ki je bil šel preteklo sredo na rojstni dom v Prvačino in je ostal tam ves dan, ker je obhajal njegov sivolas oče svoj 81. rojstni dan. Slava sinu in očetu!

Vzvišeni gospod baron de Pretis, cesarski namestnik v Trstu, bil je preteklo nedeljo in ponedeljek v Gorici; pretekli četrtek pa mil. gosp. Iv. Glavinca, škof tržaški, ki je dobro okreval.

Ersattigeva zadeva še zdaj ni končana. Malokdo upa, da bi poklicali g. Ersattiga v kupčijsko zbornico, a tudi za Gasserja je malo upanja. Splošno se meni, da zbornica bo razpuščena, ker ni hotela izbrati predsednika. Zdi se nam, da z razpustom zbornice ne bo še rešeno Ersattigevo prašanje, kajti ono nima z razpustom nič opraviti. Zadeva je pa na vsak način čudna in zamotana.

Volilni imeniki za volitve v mestno starešinstvo so razpoloženi v pregled od 13. t. m. naprej skoz 4 tedne. Rojaki, poglejte, ali ste vpisani, in reklamujte, ako ste izpuščeni. Obrok za reklamacije je postavljen do 18. maja t. l.

Politična društva goriška se bavijo z bodočimi volitvami. „Unione“ bo imela prihodnjo nedeljo volilni shod v Gradišči. „Katoliško društvo“ je izbralo odsek toliko za občinske kolikor za državnozbornice volitve. Društvo bo delalo za konservativne kandidate, o katerih je pričakovati, da bodo v vseh oziirih pošteno postopali. Prav bi bilo da bi Slovenci in to društvo složno delovali pri obojih volitvah; dobiček bi bil na obe strani.

Konjske dirke bile so tudi preteklo nedeljo na Rojicah in sicer dobro obiskane.

„Corriere“ je pisal v svoji št. od 8. t. m., da po „Sočini“ trditvi goriški „komun“ zato odlaša z dopolnilnimi volitvami, da dobi čas, v katerem izbere svoje kandidate in da, ko je vse pripravljeno, določí dan volitev in odzame tako manjšini priliko, da bi postavila kandidate po svoji volji. Tega „Soča“ ni pisala. — V istem sestavku govori naš prijatelj o silovitosti tiste stranke, ki je prišla s hribov in z okolice goriške. Ako meni Slovenci, moramo zavrniti očitjanje silovitosti, ako mení narodne odpadnike, imajih na domu, naj se z njimi dogovori. — Da je nekaterim Italijanom nemški učni jezik na srednjih šolah ljub zato, da Slovenci ne pridejo do svojih pravic, „Corr.“ posredno potrjuje. — O neki rabuki na Rojicah med dečaki iz St. Andraža in goriškimi piše ta list tako, da St. Andražci so bili zmagani, ne dajda pa niti najmanje besedice graje, kar si goriški pretepevalci gotovo zapomnijo. — O letošnjem novčenju rekel je ta list, da goriškimi mladeničem ni treba opomina, da bi se mirno vedli, ampak le goriškimi. Preteklo nedeljo so se pa goriški pohajkovalci, ki so pili prej v neki krčmi, ne da bi bili plačali, celo s policijo pretepali, da je morala ta streljati. Zavedni in zvesti Slovenci se ne vedejo tako; zato naj nam „Corr.“ ne stavlja v izgled svojih ljudij.

Iz Koborida in koboridske okolice dohajajo nam dopisi, ki se bavijo z novim koboridskim postarjem, g. Palisca-om in so tako ostrí, da si ne upamo objaviti jih. Razvidi se iz njih, da imenovanje dotič-

negi gospoda je naše sicer mirne Kobaridce jako
vredno. Nekega večerja se je našel v Kobaridcih, ki je
zna jezika onega ljudstva, s katerim mu bo občevati,
in kaj bi jim v Kobaridcih ne bilo živeti in po-
sloviti. Nihakor se zavidamo medu, ki v takih sklo-
pih nastopi postarajo službo v Kobaridcih.

Dopisniki ne morejo umeti, kako so mogli pre-
pasti proti g. Palisca in mnogi došnji prosilci, ki so
vostranski sposobni za poštarstvo mesto v svojem
okraji. Radovedni smo, kako se ta štronska razmeta;
najbolje bi bilo, da bi se štronska ne bila zamotala in
da bi se bilo gledalo pri podeljevanju službe na kra-
jevne razmere, ki se morajo pri vseh takih priklah
posati v poštev. Razumljiva je nevolja Kobaridcev in
kobaridskih okolčanov, ki so dobri spoznani, ko je
treba draven davce odrajevati, a se tudi tedaj, ko
gre za državno službo. Ali bi ne bilo dobro, da bi
slavna vlada blagodejno sogla vmes z onimi mnogimi
pomiljivimi urodstvi, ki so jej na razpolago? Meni-
mo, da za trdega Italijana bi bila morda bolj pri-
merna služba v čisto italijanskem nego v čisto slo-
venskem kraju. Z dravnega stališča bila bi taka pre-
memba gotovo le hvale vredna, kajti gujev, ki pride
enkrat v narod, se ne poleže nikoli popolnoma, ako
se mu ne odstrani povod.

Koleka prost je razkaz družine iz matičnih
knjig, ako se rabi kot priloga k prošnji za oprosti-
tev od djanske službe, ali za poslovljenje od vojaš-
tine. — Novačenje je dovršeno in marsikateri mla-
denik, gospodar kmetije, bo prošil za oprostitve od
djanske službe. Kot prilogo k tej prošnji mora dolo-
žiti razkaz družine. Nekatera glavarstva so do
sedaj tirjala take razkaze popolnoma kolekovane. Po-
znam gospodarja, ki je pred nekaterimi leti prošil za
oprostitve od djanske službe priložil nekolekovan raz-
kaz družine, ki je bila slučajno mnogoštevilna. Zato
pa ga je razlagalec dotične prestopbinske postave
skoro ogulil za ceno ene krave. Da so pa pravilno v
omenjenem slučaju družinski razkazi prosti koleka,
potrjuje c. k. namestnika v Trstu, ki s pismom od
26. julija l. št. 10.383/IX javlja, da se razkaz dru-
žine brez kolekov sme rabiti kot priloga prošnji, s
kveiro se na podlagi vojne postave od 5. decembra
1868 (drž. zak. št. 151) prosi začasna oprostitve od
novačenja, osvobojenje od djanske službe in poslov-
ljenje od vojaštva, ako se s to prošnjo zahteva v
postavi utrjena pravica. Na rob razkaza pa se mora
zapisati namen pisma in oseba, katerej služi v rabo.
(Glej: Fol. period. l. 1884. str. 254.) To naj bo v
„Soči“ objavljeno, da se bodo dotične stranke vedele
varovati nepotrebnih stroškov. — B. G.

Ave Marija! Podučljivo razlaganje molitve
„Čestna si Marija!“ Za Smarjniško opravilo spisal
Jožef Kerčon, duhoven ljubljanske škofije. XII. 338
str. Te „Smarnice“ se odlikujejo po posebno dobro
odbrani tvorini in praktični izdeljavi. Ze ime preč.
gosp. pisatelja, vnetega pospeševatelja Marijine slave,
je porok, da ta prelepa Marijina knjiga v srcih verni-
nih Slovencev na novo pozivi ljubezen in vdanost do
prečiste Device in Matere Marije ter da bo posebno
dobro služila prelepi majnikovi pobožnosti. Pridejana
je sv. maša, molitve po vsaki tih maši, lavretanske
litanije in sv. križev pot. Cena te knjige je naslednja:
vezana v pol usnji 90 kr.; vezana vsa v usnji 1 gid.;
vezana vsa v usnji z zlato obrezo 1 gid. 20 kr. Po
pošti 10 kr. več. Kdor jih 12 skupno naroči, dobi
eno za nameček. Dobivajo se v „Katoliški Bu-
kvarni“ v Ljubljani.

Poslano.*)

Ker me ima g. Andrej Kocijančič, deželni po-
slanec in načelnik cestnega odbora goriškega, tako pri
srca, da me časti po javnih listih, prosim, naj se
sprejmejo v prihodajo številko te moje besede do njega:

Prosim Vas, gospod, dovolite, da smem v „Soči“
pod prisego objaviti pravične reči proti temu, da mi
uže naprej obljubite, da me za nje ne bote tožili.
Kar ste do zdaj pisali proti meni, posebno v dopisu
iz Podgore, naj presodi sodnija, kateri sem stvar
naznanil. Anton Zniderčič.

*) Za sestavke pod tem naslovom sprejema uredništvo
le ono odgovornost, katero mu postava naklada.

Franc „Čisti hitro in gotovo.“
Profesor KARL PL. BRAUN na Dunaji.
Jožefov „vne uzrokuje nikalih težav“
Profesor PL. HAMBURGER na Dunaji.
Grenki „dela bolj uspešno, ko“
„druge grenke vode.“
Studenc Profesor LEHENDORF na Dunaji.

Zahteva naj se vedno in razločno: FRANC-
JOŽEF OV GRENKI STUDENEC. Zaloge povsod.
V Gorici: lekar gosp. Cristofoletti, Girncoli,
Pontoni in A. Seppenhofer. Razpošilja se iz
Budapešte.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliči

je odlično najbolje zdravilo zoper protin ter
ravnatelj. Trganje po uših, bolečine v
križi, čuživost, otekline, otrpnele ude in ki-
vite itd., malo časa se zdravi, pa mine po polnem
trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se
samo „Cvet zoper trganje po dr. Maliči“ s
zraven stajecim znanstvenim 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Schneppart. Gospoda pl. Trakoczy-ja, lekarju v Ljubljani.
Moja mati so na protinški boleznin na nogi sil me
trepli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa
bolesni čedalje hujši peljale in aje več danj niso mogli
stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinški
cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročil. In res imel je
čudevit vsep, če so se po kratki rabi opretili mučnih
bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr.
Maličev protinški cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsa-
komu bolniku v jednaki boleznin priporočam. Vasej blago-
rodnosti pa izrekam najpriščnejšo zahvalo, z vsem spošto-
vanjem udani

Franc Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski,
zaboren zoper kašelj, bripavost, vrstebel, prane in pljučne
bolečine; 1 steklenica 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovinih
se nahajajoči sokki in čiropi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,
ne smejo bi se v nijednem gospodinjstvu pogrežati in so se
uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa,
glavobolu, otrpanih udih, skrašenem železni, jetrnih in obistnih
boleznih, v skataljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 skataljami 1
gid. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim
povzetjem v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. TRAKOCY-ja na Marknem trgu v Ljubljani.

MEJNARODNA LINIJA.

iz Trsta v New-York naravnost.

Veliki parniki s prvim razredom te linije vozijo redno
v New-York in sprejemajo blago in potnike po najnižjih cenah
in s prav dobro postrežbo.

V NEW-YORK-Odhod iz Trsta.

Parnik Teutonia. Odhod okolo 15. aprila.
Kajuta za potnike 200 gid. — Srednji kroj 60 gid.
Zarad vožnje treba je obrniti se na

J. TERKULE,
glavnega agenta za potnike,

Via dell' Arsenal h. št. 13, Teatro Comunale, Trst.
Radi blaga na Emiliano d'Ant. Poglayan, glavnega agenta.

Iz prve roke

prodajem v zavickih

po 5 Ko.	Suhe slanike (Speckbücklinge)	gl.	1.80
"	Suhe plote (Speckflundera)	"	2.10
"	Losos slanike (Lachsheringe)	"	2.16
"	Prekajane ogorje (Ger. Aal)	"	6.50
"	Ogor en gele (Aal-Roulade)	"	4.50
"	Ogor en gele (Aal en Gelee)	"	3.72
"	Ribjo zavijačo (Fischroulade)	"	2.28
"	Sardine (Kronsardinen)	"	1.68
"	Mes. slanike (Vollheringe)	"	1.80
"	Kavijar uralski (Caviar, Ur. Perl)	"	8.10
"	"	"	4.38
"	"	"	2.40

Kdor naroči od iste vrste
tri zavjete, dobi zavitek
za 15 a. ceneje.

Voznina je že v ceni vračunjena.

Avstrijsko carino plača prejemnik
Hamburg. Max Kreimeyer

Pooblaščen od veleslavnega c. k. na-
mestništva v Trstu dajemo si čast naznaniti,
da smo odprli v ulici mestnega vrta (Via
Giardino) h. št. 24, nasproti poštnemu in
telegrafskemu uradu,

POSREDOVALNO AGENCIJO

pri kupovanju in prodaji poslopij, pri odda-
janju hiš in stanovanj v najem, kakor tudi
pri posojilih, pri najemanju služabnikov in
kupčijskih agentov.

Obetaje, da se bomo pošteno trudili,
izvršiti naročbe in opravila, ki se nam izro-
čijo, priporočamo se slavnemu občinstvu, ki
nas bo hotelo počastiti se svojimi naročili,
naj ima v nas zaupanje in trdno nado da mu
bo popolnoma zadoščeno z našim delovanjem.

V Gorici, 21. marca 1885.
Bratje PERTOUT.

Mnogo prihrani,

kdor kupi obleko v

TROJANČICI IGNAČIJA STEINERJA,

ki je največja v Gorici,

v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiro
narejena obleka po naslednjih cenah:

Popolna pomladanska obleka za gospode	od 8 do 30 gl.
" " " " " " "	" " " " "
" " " " " " "	" " " " "
" " " " " " "	" " " " "
Povrhna pomladanske sukno " " " "	" " " " "
Pomladanski šaki " " " "	" " " " "

Vrhu tega bogata zaloga vsakovrstne robe iz
raznih tovarov po naročilu vsled mere, ki se iz-
vrši točno in hitro.

Novo došli dolmani najnovejšega kroja
od 8 do 50 gl. za gospe. Šaki za gospe od 4
do 15 gid.

ELIZA DROLLE,
Izprašana babica.
Stanjuje v lastni hiši, Via Morelli, št. 6.

POTNIKE IN BLAGO

spravlja v

Ameriko

najbolje in najceneje

Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolowratring h. št. 9
(Najstarejša firma te vrste.)

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

zoper beli tok, bojast, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno
kri. One ne preginjajo samo omenjenih boleznin, ampak nas
obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za
naročbe in pošiljave pa edino v lekarni Cristofoletti v
Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in
v lekarni Alla Madonna v Korminu.
Ena steklenica stane 80 novcev.

Želodčne boleznin

hitro in gotovo ozdravi

jeruzalemski balzam

edino in nepresegljivo želodčno mazilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznin zdravilo,
katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar
dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila.

Večji del onih kapljic, izčerkov itd. itd., ki se
oznajo in priporočajo občinstvu z visoko letječimi
besedami, ni drugega ko prevare, pogosto še škodljiva.

Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan
po svoji pripravi sestavi in po oživiljajoči svoji moči na
želodčne živece, si je pridobil prednost pred vsimi dru-
gimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova
razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepečajoče moči kineškega ra-
barbara, korenike, ki je sploh znana po svojem pre-
bavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim
slaboostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato
se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi,
gojusu, riganju, zabasanju, hemorojdalnim težavam;
pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznin v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zaloga v lekarni G. B. Pontoni v Gorici.
V TRSTU pri G. B. Rovis, v KORMINU pri A.
Franzoni, v TOLMINU pri C. Palisca.